

ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

ЛВОВЪ. СУБОТА Ч. 10. ДНЯ 21 СЯЧНЯ 2 ЛЮТОГО 1850.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакціи: чвертьрочна 1 рень. 15 кр. ср.; пѣврочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: чвертьрочна 1 рень. 35 кр. ср.; пѣврочна 3 рень. 10 кр. срб.

Въ слѣдующій тижи въ Второкъ о 5ой годикъ по полудни бѣде са засѣданіе „Матиць“ а въ Патокъ о тойже сандій годикъ засѣданіе Головнои Рады.

ВОЗВАНІЕ

на Соборъ поднесенія ради народнаго рускаго просвѣщенія.

Различніи произшествія нашего времени не дозволяли чинамъ Общества Народнаго Просвѣщенія возвати сего рокъ собраніе до нарядъ якихъ §§. 8 и 10 матичнаго оуставя домагають са. Призначена до того пора проминдла, але потревы общаго собора не проминдла. И во преки повдѣлшють они са що день, и жадають того дѣла докончно.

Не тѣлько оубо предмети матичнаго основанія и справы ей зарадъ, которіи лишъ при общошъ собранію могуть са розвезовати, требють для себе обширнѣйшомъ совокупнои дѣлательности, але того домагають са такожь такъ загалній вопросъ възглядѣ оупѣху народнаго просвѣщенія въ Галичинѣ и розвою рѣскои письменности, якъ и настоащій и бѣдшій надковіи потревы и состоаніе народнахъ оучилищъ, и ожидають що днѣ бѣль-

шихъ праць, а тѣи праць равномъ взаимномъ помочи.

Небѣставаючій видѣль матичнаго зарадъ оузиче зъ тыхъ причинъ неохудирѣю конечидеть, оукагъ всѣхъ въ овше, иже просвѣщеніе народное ближше охудирѣю и занимае, на тѣи потревы звернѣти, и надѣе са же ихъ важидеть на довѣнѣкогда не бѣде запознана.

Про тое віре собѣ небѣставаючій видѣль мисть, всѣхъ выкопочтеннахъ членѣвъ реченнаго Общества, такъ до матичнаго зарадъ, такъ и до иншихъ его дѣлательности и принадлежашихъ до общаго Собора завозвати, и запрашае оразъ всѣхъ достойнахъ просвѣщеннахъ лѣжій Галичины, хотамъ до реченнаго Общества не принадлежатъ, которамъ але ообщественный постѣль лежить на сердци, до прѣазнаго оучастія.

Соборъ призначае са на днѣ св. Вѣдокіи т. е. $\frac{1}{13}$ Марта 1850 до столичнаго мѣста Львова.

Миловы намъ было, а наветъ възглядѣ матичнаго зарадъ дже пожадано, великы зъ каждого намѣтничества рѣскои части Галичины, хотъ одинъ знаходивъ са на тѣмъ собранію.

Предметы, надъ которыми преимущественно нарядитесь нѣждно, сѣтъ слѣдующіи:

На засѣданіяхъ общихъ

1. Наипершимъ и наибажнѣйшимъ предметомъ вѣдетъ оузаконеніе оустава черезъ недѣтавающій выдѣлъ для Общества на-черкнннй.
2. Справозданье матичного зарадѣ зъ цѣлого дѣланія ѳтъ минѣвшого послѣднего Совора розпочатого.
3. Розваги надъ оупѣхомъ до скорѣйшого розвою народного провѣщенія въ Галиц-чинѣ, а именно оухкала средствъ:

- а) Іѣкнивы благонадѣиндію молодѣ до рѣскои письменности загрѣвати;
- б) Іѣкниъ спосовомъ на селанѣ до о-хотнѣйшого закладана народныхъ оучилищъ впавыати, и іаквы въ вѣднѣйшихъ громадахъ достаточннй жерела на школьннй полагъ оутво-рити; а на послѣдокъ:
- в) Іѣкни дорогами печатаннй дѣла вѣд-кого рода іакъ найширше и съ най-миншимъ коштотъ розпространати.

4. Оврады, о кѳлько низше для выдѣловъ опредѣленннй предметы сѣтъ доконечны-ми, авы ними занимати са, и чи не нажаловы на мѣще нѣкоторыхъ, важ-нѣйшихъ рѣчи до выпрацована выдѣлаиъ опредѣланти.

На засѣданіяхъ выдѣловъ.

Выдѣлъ граматикн и словесности.

1. Крайнѳе сопороздмѣннѣ въ предметѣ т-зыка и его правопнси, съ засторогами противо самовольствѣ ѳтъ членѳвъ Об-щества походнтн могѣщого.
2. Оуложнѣе програмѣ до Хрестоматнй рѣ-ского языка, и приспособаннѣ до него матеріалѣ.
3. Припорѣчнѣе соаврнана вѣакихъ мало-знаныхъ словѣ живѣущихъ въ народѣ, о-сованнѣе отлѣчннй понатнѣ (abstrakte Begriffe)

изобразѣющнхъ, іакѳ матеріалн для оу-ложеннѣа съ частотъ словаря.

4. Сопороздмѣннѣ вэглядѣ часопнси матич-ном, и критикн догочаннхъ письмен-ннческнхъ поавѳвъ, маюрой са въ нем оупѣщати.

Выдѣлъ Любомудрнѣ.

1. Іѣкѳкое кыло состояннѣ лювомудрнѣ и-ногда въ іазыцѣ рѣкѣдмѣ тѣ въ Львовѣ приподаваного?
2. Чи не позѳстали іакѳнн кннсі авѳ рѣ-кѳннсі тыхъ приподаваннй?
3. Которнй предметы лювомудрнѣ по теп-рѣшнѳмъ онованнѳу вѣсѣчнлнщъ тепѣрѣ оуже въ іазыцѣ рѣкѣдмѣ сочнннтн мож-на и подѳавѣтъ.

Выдѣлъ исторн и географн.

1. Обгадати выданнѣ короткѳи исторн Галицнны для народа сельского, могѣ-щѳи са оупотрѣвати въ народныхъ школахъ.
2. Пороздмѣтн са надъ выданнѣмъ малѳи Географн для народныхъ оучнлнщъ.
3. Приготовннті выданнѣе овшнрнѣйшои и-сторн и Географн для школъ вышнхъ.

Выдѣлъ Математикн.

Обдмѣтн выпрацованнѣ короткѳи арнѣте-тнкн для сельскнхъ оучнлнщъ, и для школъ вышнхъ.

Выдѣлъ Права.

Обдмѣтн короткѳе позчнѣе для сельского людѣ о изѣбетныхъ пернсправѣхъ, іакѳ и о розѣслахъ полковнхъ и въ овшѣ позчнѣе оуставѳвъ до тнхъ правъ относнщнхъ са, которнй межѣ снлнанами шо до посѣданнѣа за-ходатъ, и опредѣланти нхъ выпрацованнѣе для овшѳи вѣдомѳстн до вѣстннкѳвъ народныхъ.

Выдѣлъ Меднцнны.

Оуложнтн короткѳнй дорадннкъ для селанѣ въ снлѳостѣхъ іакъ найчастше межѣ ними поавлающнхъ са, со докладнымъ выводѳмъ

ихъ причинъ, и стобовнымъ способомъ ихъ ибчина средствами домовыми.

Выдѣль Природоиспитанія.

Обгадати для выдана Зблвника Галицкины спорозбмѣнне възглядѣ общихъ пороглинныхъ назвъ въ газыцѣ рбкомѣ, въ цѣлой той области обыкновенныхъ.

Выдѣль земледѣльской.

Загтановити са надѣ тымъ, яковыми найполезнѣйшими побчѣнями можнавы нынѣ оуже причинити са, и сѣлаиъ нашихъ нипробадити до заведенія оумнѣйшого розмѣнтотѣ положеню земли Галицкою отповѣднаго земледѣлчества и господарства сельского въ обще.

Тѣи предметы заслбдбють преимущественно на оубагѣ, однакожъ слободно вѣдѣ чинати, вѣскими занимагиса розправами, которѣи тѣлько народнаго провѣщанія тыкають са и до политическихъ не провадять розговорѣвъ.

Высокопочтении Родымцѣ!

Дрѣвными и незначными средствами розпочалисьмо дѣло нашего напкринія, и слави сѣтъ нашии силы, которѣи въ жертвѣ Галиччѣ рбкомѣ народомъ складаеть; однакожъ не изнемагалимо и не оумнѣвалимо са о ихъ поспѣшества. Высокою и правдоу цѣль вѣспирае завсѣгда Господь Богъ, начатокъ и вѣнецъ вѣлаго провѣщѣ, и великая естъ любовь, що Вашѣи сердца для народнаго вѣлаги одбывае. Не пожалѣйможъ тѣрадѣ, не пожалѣймо и сего рокѣ жертвъ, якихъ звание наше и овитоательства ътъ насъ вымагають. Довго ще вѣдѣ пождати ътъ кождого народолюбца нашаа сѣбѣва самого жертвована и вѣзбѣтаннаго тѣрадѣ, але за тое возкѣстѣ мѣ совѣтъ и вѣдѣиѣтъ народа найдрашѣю надгорѣдѣ.

ътъ выдѣлѣ Общества Народнаго Провѣщанія.

СЛОВО

Ко поправѣ выхованя дѣтей сельскихъ.

(Конецъ).

Такъ говоривъ священникъ, и закончивъ молитвоу, що вы Вѣвышний скрѣпивъ сердца родичѣвъ постоанно стоати въ напѣреню, дѣти до школы посылати, дома доброй прикладъ давати, о дѣти, що вы взрастали въ премудрости и вѣлагати оу Бога и людеи, — и такъ дѣльше ишла ътправа. — Шо мене ще дѣже занимало — вѣдо то прекрасное спѣванье. — Спѣвали вѣ старѣи и молодѣи, якъ то въ сѣдѣжѣ Божѣи спѣваеь: „И дѣльде напѣ одними оуеты, одними сердцемъ славити и возпѣвати.“ — Особливо дѣти вѣли вправленѣ, не верещали, не кривились, не перевертали очей, не торкались — але спѣвали мовѣ ангеломъки. — Не кѣчило вы са и цѣлый день того спѣвана сѣдхати. Одна вѣднѣнѣко оубрана дѣтина, якъ зачала апостола читати, то ажѣ сердце радовалоь; — вѣвъ то сынъ громадкого скотара. Не мѣгъ вѣмѣа тое ътправовѣ натѣшити, даковавъ емѣ Богѣ, що излаеъ свою вѣлагать на Оугринѣвъ и пригадовавъ емѣ си, що тѣтъ изподнаеъ „Изъ оутѣ младенцевъ и сѣшихъ совершивъ вѣи хвалѣ.

За вѣлагатью вожою при сѣдѣнствю священника, даки, вѣйти и розмѣнѣишхъ господарѣвъ школа въ Оугриновѣ зацвѣла и красивый плодѣ выдала. Не чѣти тѣтъ тепѣрѣ завѣиѣвъ, по корчмахъ за пѣатыхъ, во цѣлаа громада полюбывала на совершеннѣю воздержнѣтъ, анѣ за тое, що вы по полахъ снопы крапы, хѣдовѣ вывозили. За тое люди ходатъ до церкви, пантѣбють господарства, зарывають, торгѣють, — приходить до гроша. — Якъ запѣвають въ церквѣ, то ажѣ сердце са розпывае. Про тѣ ентѣи люди кажѣтъ: „Вѣ Оугриновѣ сами даки.“ Сѣи са спытаешъ ътъ коли оу васъ вѣ такъ красиво, то ти скажѣтъ: Мѣемѣ доброго священника, доброго даки, доброи

*

оурядъ громацкій, тай даємо за школа. Отъ, сли хороша вола, то Богъ поблагословить довромъ дѣла. „Иди и твори та кожда.“

Львовъ дна 16/28 Сѣчня. На предложіи министра наскъ, и вѣроповѣданій до тѣперѣшннхъ профессоръ на высшій гимназіи въ Черновцѣхъ, Др. Антоній Вахолоцъ зѣстаетъ назначеній профессоромъ гісторіи свѣта и австрійскои державы, яко и пѣдрыхныхъ гісторичныхъ вѣдомостей на всецѣлициѣ (университетѣ) Львовскѣхъ.

— Въ Празѣ Ческѣи 16 с. мѣсца розвѣзъ оленъ свое ригорозмъ зъ математики и физики въ мѣлицѣ ческѣхъ; естъ то першій прикладъ.

— На мѣлицѣ Глин. проф. Крапа поклонкамо до Берна, зѣстаетъ въ Черновцѣхъ Др. Юсефъ Нагловскій назначеній профессоромъ.

— Дна 24 м. м. привѣзъ до Львова ваталіонъ ландверовъ Гр. Нѣжанъ, котормъ такъ славно отличивъ въ Оуграхъ; на многихъ грѣдахъ вышала медалѣ. Мѣсто Львовъ пріймало тыхъ войнъ въ дѣже торжественно и дало имъ почитне.

Коломыа 16. Сѣчня 1850. Нынѣ повытались торжественно славобѣчаныхъ нашихъ войнѣхъ рѣского полкѣ Парма повертающихъ зъ вѣйки. Многочисленный народъ, вса старшина мѣста и окрѣга, фервалтерія и пр. собрались пѣд народнымъ прапоромъ синожовтмъ коло цркви Монастырокъ, ождаючи нетерпиво пришетвіа вратей своихъ. Надійшла пожаданіа хвала; идѣтъ, идѣтъ, дало са чѣти, и лица героивъ нашихъ займали; показались прапоры, повытались богатыри съ народомъ а гѣрра; и многобѣтствіа дла повертающихъ родимцевъ наполнили воздухъ. Зконы одозвались зъ радости. Народный прапоръ соединивъ са зъ кониковымъ, и

вѣк рѣшман къ мѣстѣ. — Вѣтрица повѣсавъ легонько, и ѡтланавъ всю красъ народного прапора. Въ синѣмъ поли обмѣенный двомъ вспинавса золотогривый левъ къ горѣ, де написане славное: „Съ нами Богъ, раздѣйте мѣлицу и покарайте са, яко съ нами Богъ.“ Оу сподѣ горы: За Бога, Цара, Отѣ, чѣство,“ начертано вѣдшими вѣквалми; — на верхѣ дѣрвца прапора, охранав крылати свонли орѣл австрійскій знама нишого народа.

Молкомъ не иде рѣсннъ. — пѣнь: „Миръ. Били Брата вѣкнъ приносимъ,“ гдѣвокъ на перемѣнѣхъ вознѣена розпалмннала чѣство народное. Вѣ спѣвало; ктожъ не радъ съ поковенъ? Гдѣва и пѣніе провадилн вѣхъ ажъ до рынкѣ, гдѣ станблн, — а хотѣи просторнѣ рынкѣ великаа однакожъ повно вѣло мѣра. „Вытайти до насъ неповѣдмайи войнны державы австрійскои, вытайте до насъ мнѣи врата“ и проч. мовнъ зъ казальницѣ свашенникъ Вѣч. Отѣцъ Озаркѣвичъ — а вѣзѣджаючи чѣство до наивышшого степни вѣпѣмнѣвъ и оувопшихъ въ вѣркѣ вратѣхъ, признавъ народы до злагоды и ливвы взаемнои пѣдъ охороню оуставѣвъ и законѣвъ, при полнонадеждѣмъ нашѣмъ Цѣсарю Францъ Іосѣфъ; тогда многобѣтствіе и гѣрра не кѣнчилось. — По долѣдн хвала ѡтѣчавъ начальникъ войска Г. Патинеръ многобѣтствіа дла Цара дла войска, рѣского, народа. . . . Мѣсто, котормѣ начавѣтавѣ рѣсннъ нашъ Посадникъ Б. Држималикъ дало доваднѣное почитне дла всего войска. . . .

— Зъ в. Ч. Словеньскихъ Новинъ (словацкихъ) довадѣного, що Міністерство вѣдтрѣннхъ розпорядило, авы оувогннѣ громадамъ словацкихъ коштомъ правительства до рѣкѣ 1850 послало са того письма дармо 1600 экземплярѣвъ; теперъ правительство дармо лише тытъ громадамъ послати каже, которіи менше такъ 500 дѣшъ мають.